

„Све опције су на столу“

Српски министар спољних послова Иван Мркић о дијалогу са Косовом, Трибуналу за ратне злочине и исељавању Рома

1. Господине Мркићу, у среду ћете се срести са немачким министром спољних послова. О чему ће бити речи у разговору?

То је наш први сусрет, ради се, пре свега, о томе да се упознамо. Такође, обојица смо управо били у Израелу, сигурно ћемо и о томе разменити мишљење. И наравно да ће тема бити приступ Србије ЕУ.

2. С немачке стране би могло бити речи о порасту броја Рома из Србије. Како ће те на то одговорити?

Могу само да кажем да смо све покушали да спречимо одлазак Рома. Али то није лако. Њих привлачи животни стандард и висока новчана давања за азиланте у Немачкој. Осим тога, граница према Мађарској је врло пропусна.

3. Предузимате ли нешто против дискриминације Рома у вашој земљи?

Роми код нас нису били дискриминисани. Они једноставно следе свој начин живота. Овај проблем не постоји само код нас, чак и Румунија, као чланица ЕУ има ових проблема.

4. Многи Роми живе у дрвеним страћарама, где зими нема грејања.

Постоје Роми, који су се одлучили да тако живе. Ми смо више пута покушали то да променимо. Али чак и када им се понуди смештај, они одлазе тамо где ће добити више новца.

5. Вашу Владу воде бивши следбеници Милошевића. Осећате ли уздржаност у Берлину или Бриселу?

Баш напротив. Реакције на нову Владу биле су веома позитивне, чак и у Немачкој. У разговорима у Бриселу влада, такође, врло добра клима, посебно са бароницом Ештон, комесарком за спољну политику ЕУ. Увек изнова чујемо да наша Влада једноставно не обећава ствари, које затим не може да одржи. Бивша Влада је преузела обавезе у дијалогу са Приштином, које ми сада спроводимо. То се односи на договор о одвијању саобраћаја на прелазима. До децембра ће по први пут бити пилот-пројекти на три прелаза.

6. Ваши суседи, посебно Босна и Хрватска, су, међутим, љути због изјава председника Николића, који је у једном интервјуу, између осталог, рекао да у Сребреници није било геноцида.

Не желим да коментаришем изјаву. Мислим да је након избора било страха што се тиче нове Владе. У међувремену су контакти са нашим суседима врло добри. Оно што прети

односима је најновија пресуда Трибунала у Хагу, којој су прошле недеље укинуте пресуде против два хрватска генерала. Ови генерали су одговорни за многе српске жртве. Тиме су српске жртве деградиране у жртве другог реда. Жртве, преко којих се једноставно може прећи. Чак и Срби, који су у протеклој деценији лобирали за сарадњу са Трибуналом у Хагу, су тиме разочарани, како би се дипломатски рекло. То је очигледно била политичка одлука.

7. Ко би могао политички да утиче на Суд?

То знају само судије, које су одговорне за одлуку, три од пет судија. Двојица, који су били против пресуде, јасно су рекли да је ова пресуда правно лишена сваке основе.

8. Када би се данас нашли пред одлуком да изручите Р. Младића, одговорног за Сребреницу, Хагу, да ли би сте то учинили?

Овом пресудом је све доведено у питање. Не постоји ни један једини Хрват из Хрватске, који је кажњен за масакр над Србима. На другој страни стоји 50 Срба, међу њима високи војни званичници, полицајци и обавештајци, који су заједно осуђени на скоро хиљаду година затвора. Овом пресудом је уништено много поверења, које смо ми у региону напорно изграђивали. Међутим, ми смо одлучни да наставимо процес помирења.

9. Како намеравате да поправите односе са Косовом?

Дијалог између нас и Приштине, који води ЕУ, се сада на нашу иницијативу подиже на виши ниво између нашег премијера и вођства у Приштини. Ови разговори се одржавају у конструктивној атмосфери. Међутим, до сада нису покренути важне осетљиве теме. Тзв. Косовари, албанска мањина у Србији, очекују да добију све што желе. Они су, при томе имају подршку других, између осталих, и Немачке. Ако заиста желимо једно стварно одрживо решење, тада оно мора бити прихватљиво за обе стране. Албанци су своју тзв. државу основали на српској територији. Ми смо спремни да прихватимо реалности, али то морају и они.

10. Да ли би Србија могла да прихвати независност, ако би истовремено дошло до размене територије?

Историја нас учи да су у политичким преговорима све опције на столу. Ако стране заиста желе, онда могу да нађу решење. Црвена линија за нас је повучена нашим Уставом. Ми желимо да косовски Албанци могу да воде нормалан живот и нисмо заинтересовани да пате.

11. Према вашем Уставу, Косово је део Србије. То би искључило потпуну независност.

Ми треба да уђемо у дискусију и да видимо какву визију за будућност има Приштина. Албанци, додуше, имају јаку подршку, али без договора њихова држава не може да постане чланица УН.

12. Ако ЕУ постави као услов за приступ признање Косова?

Тада ћемо се одрећи чланства.